

34 בטל לקרקע.
 35 הגמרא מביאה פירוש אחר בדברי חכמים: ואיפיעית אימא, חכמים
 36 לא חלקו על רבי אליעזר, אלא רבנן לרבי אליעזר קאמרי, מאי
 37 דעתיך? – סברתך שהמזבחות טהורים רק משום שנקראו 'אדמה',
 38 ואם לא כן טמאים אף שהם כלי עץ העשויים לנחת, משום
 39 דמצופין הם, וציפוי המתכת מבטלם ומקבלים טומאה ככלי
 40 מתכות, הרי מיבטל פטיל צפויין נבייהו – הציפוי בטל אליהם
 41 ואינם מקבלים טומאה, משום שהתורה קראה 'עץ' אף למזבחות,
 42 ואם כן גם בלא הפסוק 'מזבח אדמה' אינם ראויים לקבל טומאה,
 43 שהרי כלי עץ הוא ועשוי לנחת.
 44 הגמרא דורשת במעלת תלמידי חכמים: אמר רבי אבהו אמר רבי
 45 אלעזר, תלמידי חכמים אף אם פשעו ועברו עבירות, אין אור – [אש]
 46 של גיהנם שולטת בהן, ולמדים זאת בקל וחומר מזה הנקראת
 47 סלמנדרא שנבראת מאש הבורעת במשך שבע שנים בלי הפסק,
 48 ומה סלמנדרא שתולדת אש היא, הפך מדמה אין אור שולטת בו,
 49 תלמידי חכמים שכל גופן אש, דכתיב בדברי תורה (ירמיה כג כט)
 50 'הלוא כה דברי פאש נאם ה', וכיון שנכנסים בגוף הלומד, נעשה
 51 גם גופו כאש, על אחת כמה וכמה שינצלו מן האש.
 52 מאמר נוסף בענין אש של גיהנם: אמר ריש לקיש, אין אור של גיהנם
 53 שולטת בפושעי ישראל, אלא יורדים לגיהנם. ולמדים זאת בקל
 54 וחומר ממוזבחה הנהב, מה מוזבחה הנהב שאין עליו ציפוי אלא פשוטי
 55 דינר זהב שהוא דבר מועט, והיו מקטירים עליו קטורת על האש
 56 כל יום, וכבר עברו כמה שנים ואין האור שולטת בו, שלא נחסר
 57 אפילו מעט מציפוי הזהב מחמת האש על ידי נס, ונעשית בו רק
 58 מצוה אחת שהיא הקטורת, פושעי ישראל שכלאין מצות קרמון,
 59 דכתיב על כנסת ישראל (שיר השירים ד ג) 'כפלה הרמון רקתך',
 60 ודורשים אל תקרי 'רקתך' אלא 'רמון' שפך, שמלאים מצוות
 61 'כפלה הרמון' המלא בגרעינים, על אחת כמה וכמה שמצוותיהם
 62 יגינו עליהם שלא תשלוט בהם אש של גיהנם.
 63
 64 הדרן עלך חומר בקודש וסליקא לה מסכת חגיגה

1 דרמנא קרייה 'עץ' אף כשהוא מצופה בזהב, דכתיב בתיאור
 2 המקדש וכליו בנבואת יחזקאל (יחזקאל מא כב) 'המוזבחה עץ שלוש
 3 אמות גבה וארבו שתים אמות ומקצועותיו לו וארבו וקורתיו עץ
 4 וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה', והמזבח עץ הכוונה לשולחן
 5 העומד מול מזבח הזהב, וכיון שנקרא 'עץ' אינו בטל לציפוי, ואם
 6 היה עשוי לנחת לא היה מקבל טומאה, אך כיון שמגביהים אותו
 7 לעולי רגלים נעשה ראוי לקבלת טומאה.
 8 אגב שהובא פסוק זה המדבר על השולחן, הגמרא מדייקת בו:
 9 מדוע פתח במוזבחה וסיים בשלחן, מבאר הגמרא: רבי יוחנן וריש
 10 לקיש דאמרי תרוניהו, דבר זה בא ללמד, שבזמן שביית המקדש היה
 11 קיים, המוזבחה היה מכפר על האדם על ידי הקרבנות שהקריב עליו,
 12 עבשיו שחרב בית המקדש ואין מזבח להקריב עליו, שלקנו של
 13 אדם מכפר עליו – הכנסת אורחים והאכלתם על שולחנו מכפרת
 14 עליו.
 15 שנינו במשנה: כל הכלים שבמקדש יש להם שנים בו, כל הכלים
 16 שהיו במקדש טעונין טבילה חוץ ממוזבחה הזהב ומזבח הנחשת מפני
 17 שהן קרקע, דברי רבי אליעזר.
 18 הגמרא מבאר את המקור לדברי רבי אליעזר: במוזבחה הנחשת
 19 מקורו הוא, דכתיב (שמות כ כא) 'מוזבחה אדמה תעשה לי וזבחת עלי
 20 את עלותיך ואת שלמיך', והוא מזבח הנחושת, וקראו הכתוב
 21 'מוזבחה אדמה' שאינו מטמא כאדמה. ובמוזבחה הנהב מקורו הוא,
 22 דכתיב (במדבר ג א) 'המוזבחה והמוזבחה', ובכך שהזכירו שני המזבחות
 23 יחד בתיבה אחת איתקיש – הוקשו שני המזבחות הנחושת והזהב
 24 זה לזה, וכשם שמוזבחה הנחושת הוא כאדמה ואינו מקבל טומאה
 25 כך גם מזבח הזהב.
 26 שנינו במשנה: כל הכלים שהיו במקדש טעונין טבילה חוץ ממוזבחה
 27 הזהב ומזבח הנחשת וכו', והכמים אומרים מפני שהן מצופין.
 28 משמע שגם חכמים סוברים שהמזבחות אינם מקבלים טומאה,
 29 אלא שחלקו בטעם הדבר. מקשה הגמרא: אדרבה, כיון דמצופין
 30 ינהו מיפמאו מחמת ציפוי המתכת אף שהם עשויים לנחת, ולא
 31 כדן כלי עץ העשויים לנחת שאינן מקבלין טומאה.
 32 מתרצת הגמרא: אימא בדברי המשנה, והכמים מיפמאין את
 33 המזבחות אף שנקראו 'אדמה' מפני שהן מצופין, והציפוי אינו

אגרות קודש

ב"ה, כ"ד אדר, תשי"ג

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו מודיע שלומד הוא סופרות ובישיבת תורת אמת ומבקש חוות דעתי מה לעשות בכדי להצליח במעשיו:

והנה ידוע הכתוב בתורתנו הקדושה, אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו וגוי ונתנה הארץ יבולה וגוי ופירש רש"י אם בחקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה. ואם כן ברורה דרכו אשר כיון שזיכהו השי"ת להעמידו בקרן אורה זו תורה, הנה עליו להיות עמל בתורה, היינו יותר מרגילותו וטבעו, שלכן זהו נקרא בשם עמל. ואף אם לומד הוא - כמו שכותב במכתבו - סופרות, הנה בכל זה בודאי נשאר די זמן פנוי להיות עמל בתורה, ובודאי הקב"ה ימלא הבטחתי, ונתתי גשמיכם בעתם וגוי. מובן אשר דבר הכרחי הוא ובפרט לאלו שזכו ללמוד בישיבה מיסודם ובהנהלתם של נשיאנו צדיקי יסודי עולם הוא כ"ק אדמו"ר (מהרש"ב) וכ"ק מו"ח אדמו"ר - זצוקלה"ה נב"מ ז"ע, הרי מוכרח שילמוד תורתם, זוהי תורת החסידות דברי אלקים חיים, אשר על ידי זה מתקשרים בתוספת קישור באילנא דחיי ובמילא נמשך לו תוספת ברכה והצלחה גם בחיי עולם, היינו גם בחיים בעולם הזה הגשמי.

בברכה לתלמוד תורה ביראת שמים ובהצלחה בעניניו ולחוג את חג הפסח בכשרות ובשמחה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

המזכיר